

УНІВЕРСИТЕТ
Короля Данила

Матеріали Всеукраїнської
науково-практичної конференції

16 березня 2023 р.

ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО ТА ФІЛОЛОГІЧНИЙ ДИСКУРС

Івано-Франківськ-2023 р.

Перекладознавство та філологічний дискурс (м. Івано-Франківськ, 16 березня 2023 року). Івано-Франківськ : Редакційно-видавничий відділ ЗВО “Університет Короля Данила”, 2023. 154 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою ЗВО «Університет Короля Данила» (протокол №8 від 16. 03. 2023 р.)

У збірнику опубліковано матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції “Перекладознавство та філологічний дискурс” (16 березня 2023 року).

Усі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції посилання на джерела є обов’язковими.

Сахневич І. А.,

кандидатка педагогічних наук,

доцентка, доцентка кафедри перекладу та філології

ЗВО “Університет Короля Данила”,

м. Івано-Франківськ

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ МЕДІАОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ “ФІЛОЛОГІЯ”

Сьогодні терміну “медіаосвіта” приділяють багато уваги не тільки журналісти й науковці, але й педагоги. Якщо раніше його ототожнювали із засобами масової інформації і вважали суто журналістським, то зараз медіаосвіту розглядають як окрему, самодостатню педагогічну галузь, що постійно розвивається.

Мета дослідження – аналіз технологій упровадження медіаосвітніх засобів у процес підготовки студентів спеціальності “Філологія”. Отже, згідно з новою редакцією Концепції розвитку медіаосвіти в Україні, медіаосвіта – частина освітнього процесу, спрямована на формування в суспільстві медіакультури, підготовку особистості до безпечної й ефективної взаємодії з сучасною системою масмедіа, включаючи як традиційні (друковані видання, радіо, кіно, телебачення), так і новітні (комп’ютерно опосередковане спілкування, інтернет, мобільна телефонія) медіа з урахуванням розвитку інформаційно-комунікаційних технологій [1, с. 7].

Медіаосвіта спрямована на формування медіакультури людини. Медіакультура має такі складові: медіаобізнаність, котра передбачає засвоєння особистістю системи знань про засоби масової комунікації, їх історію й особливості функціонування, користь і шкоду для людини, уміння забезпечити себе від деструктивних медіаінформаційних впливів і вільно орієнтуватись у світі інформації та медіаграмотність, котра стосується вміння користуватися інформаційно-комунікативною технікою, виражати себе і спілкуватися за допомогою медіазасобів, успішно здобувати необхідну інформацію, свідо-

мо сприймати і критично тлумачити інформацію, отриману з різних медіа, відділяти реальність від її віртуальної симуляції, тобто розуміти реальність, сконструйовану медіаджерелами, осмислювати владні стосунки, міфи і типи контролю, які вони культивують [1, с. 8].

Найвищий рівень медіакультури – це оволодіння медіакомпетентністю, яка виявляється на етапі розуміння людиною соціокультурного, економічного і політичного контексту функціонування медіа, її здатності бути носієм і передавачем медіакультурних смаків і стандартів, ефективної взаємодії з медіазасобами, умінням створювати нові елементи медіакультури сучасного суспільства.

На наш погляд, медіаобізнаність і медіаграмотність повинні формуватися з дитинства в дитячих садочках і загальноосвітніх навчальних закладах, а медіакомпетентність має бути результатом навчання у закладах вищої освіти, а також самоосвіти людини впродовж життя.

Сучасна стратегія ЮНЕСКО передбачає ще один термін медіаосвіти – медіаінформаційна грамотність (МІГ) – поєднання традиційних концептів “медіаграмотності” та “інформаційної грамотності” у спільний концепт [1, с. 8]. Поява такого терміну не є випадковою, особливо в Україні, коли українська освіта переживає чи не найважчі часи свого існування в умовах загального реформування, змін традиційного класного формату на онлайн-навчання, збільшення доступу до інформації, а також поширення пандемії коронавірусу й утягнення України спочатку в гібридну, а потім і в повномасштабну війну.

Оскільки суспільство все більше послуговується інформаційно-комунікаційними технологіями, а саме: вебдодатками, хмарними сховищами й обчисленнями, засобами на основі штучного інтелекту, – то запорукою успішного формування медіакультури, зокрема медіаінформаційної грамотності сучасного філолога-перекладача, його підготовки до безпечної й ефективної взаємодії з сучасними навчальними онлайн-платформами, відеозустрічами, чат-групами, відеоконференціями

в синхронній та асинхронній формах, електронною поштою тощо стає ефективне поєднання вивчення іноземної (англійської) мови й медіаосвітніх технологій для вдосконалення необхідних професійних знань, умінь і навичок.

На наш погляд, застосування сучасних медіаосвітніх засобів і технологій у процесі вивчення англійської мови має розпочинатися з ознайомлення з основами інформаційної гігієни й цифрової безпеки. Наприклад, “Ютуб” – популярний відеохостинг, що надає послуги розміщення відеоматеріалів. Він є джерелом багатьох відеоматеріалів для вивчення англійської мови. Проте варто пам’ятати й той факт, що попри наявність навчального відеоконтенту популярними є також емоційні й агресивні відео. Ютуб швидко затягує користувачів в інформаційну бульбашку, де можна побачити те, що колись вподобали. Якщо такі уподобання навчального характеру, це принесе користь і сприятиме ефективності навчання, проте, якщо колись було вподобано або прокоментовано відео сумнівного змісту (агресивне, занадто емоційне), алгоритм дій ютубу може позбавити користувачів об’єктивності та адекватності вибору.

Варто також пам’ятати, що у ютубі можна сфальсифікувати всі показники: кількість переглядів, уподобайок, коментарів, що призводить до поширення альтернативних думок, які згодом можуть перерости в конспірологічні та викривляти зміст висловлювань [2, с. 49]. Другим кроком в ефективному використанні ютубу на заняттях з англійської мови для студентів – майбутніх перекладачів-філологів – є вибір відповідного відеоконтенту залежно від виду та змісту навчальної дисципліни. Наприклад, з метою формування й розвитку фонетичних навичок володіння англійською мовою ютуб пропонує навчальний відеокурс від BBC Learning English – The Sounds of English [14]. Його відеоуроки є чітко структурованими, короткими в часі (2–3 хвилини), а відео містять два зображення: перше зображення (профіль викладача наближено до глядача) відповідає артикуляції мовленнєвого апарату у процесі вимови голосних чи приголосних, а друге (анфас викладача розміщено

на стандартній відстані від глядача) – плинному мовленню викладача, який розповідає про правила вимови того чи іншого звука окремо, у буквосполученнях, словах і словосполученнях та порівнюючи його з іншими звуками. Опис правильної артикуляції звука дозволяє студентам швидко засвоїти основні правила вимови англійських звуків від викладачів-носіїв мови, а джерело розміщеної інформації BBC є професійним та вартим довіри.

Ще одним прикладом професійних англомовних відеоджерел є різноманітні лекції зі стилістики англійської мови. Проте для правильного вибору відеоконтенту варто враховувати, на наш погляд, такі фактори: 1) джерело інформації: носій мови (ідеальний варіант), котрому можна довіряти: викладач, студент університету або власник сертифіката володіння англійською мовою на рівні не нижче B2 (якщо йдеться про не носія мови); 2) зміст інформації: його відповідність навчальній програмі; 3) рівень викладу інформації: його відповідність рівню підготовки студентів-майбутніх філологів; 4) спосіб викладу інформації – дотримання основних принципів педагогіки: від простого – до складного, з урахуванням індивідуальних особливостей студентів, а також цікавість і різноманіття як чинники підвищення мотивації до вивчення дисципліни.

Наприклад, перерахованим вище критеріям правильного вибору матеріалу для вивчення навчальної дисципліни “Порівняльна стилістика” відповідають розміщені в ютубі відеолекції магістра філології Saule Ussenova [6], відеоуроки старшого викладача Ташкентського державного педагогічного університету ім. Нізамі [8], викладача англійської мови та літератури із США п. Тейлора (Mr. Taylor) [9, 11], відеоматеріали носія мови – викладача літератури з США Тіма Ненса (Tim Nance) [13]. На особливу увагу заслуговують цікаві відеоуроки від Teaching Internationally, розроблені спеціально з метою вивчення англійської мови як ESL [12], а також збірки прикладів використання різноманітних стилістичних засобів в англомовних піснях Literary Devices in Pop Music [7], Songs with

Figures of Speech [10], Figurative Language in Popular Music [3], Figurative Language Rap Song [4], Figurative Language Rap [5].

Висновки. На нашу думку, саме медіаосвіта сприятиме формуванню майбутнього фахівця як особистості цілеспрямованої, інтелектуально розвиненої, здатної швидко орієнтуватися в певних професійних ситуаціях, пов'язаних з перекладацькою діяльністю та здійснювати адекватний переклад, визнавати помилки й не боятися їх вчасно, а головне вправно виправляти. Гаслом сучасного філолога-перекладача має бути постійне удосконалення й розвиток власних професійних і творчих здібностей. Сьогодні медіакомпетентний філолог з ґрунтовними знаннями англійської мови здатний привернути увагу сучасних роботодавців.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція) / за ред. Л. А. Найдьонової, М. М. Слюсаревського. Київ, 2016. 16 с.
2. Мороз О. Як не стати овочем. Інструкція з виживання в інфопросторі. Харків : Віват, 2021. С. 49.
3. Figurative Language in Popular Music. URL: https://www.youtube.com/watch?v=j5krMN0K7_E (Last access : 12.03.2023).
4. Figurative Language Rap Song. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=3K9pd6h9JT0> (Last access : 12.03.2023).
5. Figurative Language Rap. URL: https://www.schooltube.com/media/Figurative+Language+Rap/1_gyh7c2hg (Last access : 12.03.2023).
6. Lecture 6. Functional Styles. URL: https://www.youtube.com/watch?v=p3mJz_rcRF0 (Last access : 12.03.2023).
7. Literary Devices in Pop Music. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=BuocvCRUmuA> (Last access : 12.03.2023).
8. Phonetic Expressive Means and Stylistic Devices. URL: https://www.youtube.com/watch?v=BF8V_q16zHo (Last access : 12.03.2023).
9. Rhyme: Literary terms Explained. URL: <https://www.you->

tube.com/watch?v=8AfW6f5zyx4 (Last access : 12.03.2023).

10. Songs with Figures of Speech. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Xlmxq2hu2LU> (Last access : 12.03.2023).

11. Stylistic Devices. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=qL6I9WISpFk> (Last access : 12.03.2023).

12. Teaching Internationally. URL: <https://www.youtube.com/@teachingintentionally5606> (Last access : 12.03.2023).

13. Tim Nance Channel. URL: <https://www.youtube.com/channel/UCqaOPuuORBEM0yBeKwIO8sA> (Last access : 12.03.2023).

14. The Sounds of English. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=qA5ZYC89oso&list=PLD6B222E02447DC07&index=19> (Last access : 12.03.2023).

Турчин О. В.,

кандидатка психологічних наук,

доцентка кафедри іноземних мов

Прикарпатського національного університету імені Васи-

ля Стефаника,

м. Івано-Франківськ

ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ НЕВЕРБАЛЬНОГО СПІЛКУВАННЯ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сучасні реалії спонукають до модернізації професійної підготовки майбутніх фахівців відповідно до світових стандартів вищої освіти. Суспільство висуває перед ними нові вимоги, й однією з них є знання іноземної мови. При цьому мовленнєва компетенція повинна бути невід'ємним складником професійної компетентності особистості. Зважаючи на це, виникає потреба в пошуку нових підходів і методів навчання іноземної мови в закладах вищої освіти.

На сьогодні в психолого-педагогічній літературі велика